

İstanbul, 30 Eylül 2009

2009/1273

GENELGE

No: 9

Konu: Varantlara İlişkin Risk Bildirim Formu hk.

SAYIN ÜYEMİZ,

Bilindiği üzere, Seri:III, No:37 sayılı “Aracı Kuruluş Varantlarının Kurul Kaydına Alınmasına ve Alım Satım İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliği”nin 16’ncı maddesi uyarınca, aracı kurumların müşterileriyle varantlara ilişkin herhangi bir işlem gerçekleştirmeden ve sözleşme yapmadan önce varantların işleyiş esaslarını ve getirdiği hak ve yükümlülükleri ve söz konusu işlemlerin risklerini açıklayan ve içeriği TSPAKB tarafından belirlenen “varantlara ilişkin risk bildirim formu”nu kullanmaları ve bu formu müşterilerine vermeleri zorunlu tutulmuştur.

Bu hüküm çerçevesinde Birliğimizce hazırlanan ve ekte metni yer alan “Varantlara İlişkin Risk Bildirim Formu”nun üyelerimizce kullanılması gerekmektedir.

Gereği için bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

İlkay ARIKAN
GENEL SEKRETER

Ek: Varantlara İlişkin Risk Bildirim Formu

VARAN TLARA İL İŐK İN R İSK B İLDİR İM FORMU

Önemli Açıklama

Sermaye piyasasında gerçekleştireceğiniz varant alım satım işlemleri sonucunda kâr edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir.

Bu amaçla, Seri:III, No:37 “Aracı Kuruluş Varantlarının Kurul Kaydına Alınmasına ve Alım Satım İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliği”nin (Tebliğ) 16. maddesinde öngörüldüğü üzere “Varantlara İlişkin Risk Bildirim Formu”nda yer alan aşağıdaki hususları anlamanız gerekmektedir.

Uyarı

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun “alım satım aracılığı yetki belgesi”ne sahip olup olmadığını kontrol ediniz. Bu yetki belgesine sahip banka ve sermaye piyasası aracı kurumlarını www.spk.gov.tr veya www.tspakb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

Varantlara İlişkin Genel Bilgi

Aracı Kuruluş Varantı (Varant), elinde bulunduran kişiye, dayanak varlığı ya da göstergesi önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkı veren ve bu hakkın kaydı teslimat ya da nakit uzlaşısı ile kullanıldığı menkul kıymet niteliğindeki sermaye piyasası aracıdır.

Varantın dayanak varlığını, İMKB 30 endeksinde yer alan hisse senedi ve/veya İMKB 30 endeksi kapsamında yer alan birden fazla hisse senedinden oluşan sepet oluşturur. Dayanak göstergesi ise İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) tarafından oluşturulmuş hisse senedi endeksleridir.

Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul) tarafından uygun görülmesi halinde, yukarıda belirtilen dayanak varlık ve göstergeler dışında kalan konvertibl döviz, kıymetli maden, emtia, geçerliliği uluslararası alanda genel kabul görmüş endeksler gibi diğer varlık ve göstergeler de varanta dayanak teşkil edebilir.

İşleyiş Esasları, Hak ve Yükümlülükler

1. Varantların alım satımı, Kurulun onayı üzerine İMKB mevzuatı çerçevesinde belirlenecek işlem esasları kapsamında İMKB'nin uygun göreceği pazarda, piyasa yapıcılık esasına dayalı olarak yapılır. Piyasa yapıcılığı kapsamında, piyasa yapıcısı aracı kurum likidite sağlamak üzere, ilgili piyasa düzenlemeleri çerçevesinde sürekli alım-satım kotasyonu vermek zorundadır. Piyasa yapıcılığına ilişkin esaslar, Kurulun uygun görüşü üzerine İMKB tarafından belirlenir.
2. Varantların satışının aracı kuruluşlar vasıtasıyla yapılması ve İMKB'de işlem görmesi zorunludur. İMKB'de işlem gören varantların işlem sırasının kapatılmasına ilişkin esaslar İMKB tarafından belirlenir.
3. Varantların vadeleri iki aydan az, beş yıldan fazla olamaz.
4. Dayanak varlığı veya göstergesi İMKB 30 endeksinde yer alan hisse senedi veya İMKB 30 endeksi kapsamında yer alan birden fazla hisse senedinden oluşan sepetin olduğu varantlarda uzlaşma biçimi kaydi teslimat veya nakit uzlaşma olarak belirlenebilir. Dayanak varlığı bunların dışında varlık ya da gösterge olan varantlarda ise nakit uzlaşma esaslarının uygulanması zorunludur.
5. Varant ihracından doğan uzlaşma yükümlülüğünün yerine getirilmesinden ihraççı sorumludur. Garantör bulunması halinde, ihraççı ile garantör müteselsilen sorumlu olur.
6. Varant ihraçları kaydi olarak yapılır ve ihraççının MKK üyesi olması zorunludur.

Risk Bildirimi

İşlem yapacağınız aracı kuruluş ile imzalanacak çerçeve sözleşmede belirtilen hususlara ek olarak, aşağıdaki hususları anlamanız çok önemlidir.

- 1- Aracı kuruluş nezdinde açtığınız hesap ve bu hesap üzerinden gerçekleştirilecek tüm işlemler için Sermaye Piyasası Kurulu, borsalar, takas ve saklama merkezleri tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümleri uygulanacaktır.

- 2- Varant işlemleri çeşitli oranlarda riske tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda aracı kuruluşa yatırdığınız paranın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız yapacağınız işlemin türüne göre yatırdığınız para tutarını dahi aşabilecektir.
- 3- Kaldıraç etkisi nedeniyle varant alım işlemi yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.
- 4- Bir varant satın alırsanız ve varantın sağladığı dayanak varlığı ya da göstergeyi önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkını kullanmamaya karar verirsiniz, riskinizi varanta ödediğiniz bedel ve buna ek olarak ödeyeceğiniz komisyon ve diğer muamele ücreti ile sınırlamanız mümkündür.
- 5- Aracı kuruluşun piyasada işlem yapacağınız varantlara ilişkin olarak tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulamaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır.
- 6- Varant alım satımına ilişkin olarak aracı kuruluşun yetkili personeline yapılacak teknik ve temel analizin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.
- 7- Varant ihracı nedeniyle ihraççının maruz kaldığı risklere ilişkin risk yönetim politikasının izahnamede yer alması zorunludur. İzahname, Tebliğ uyarınca ihraççı ile piyasa yapıcının internet sitesinde yayımlanır. İhraççının risk yönetim politikası, yatırım kararınızı vermeden önce dikkatle okunmalıdır.
- 8- Yabancı para cinsinden düzenlenen varantlar ve/veya varantların dayanak varlığında, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği bilinmelidir.

- 9- İşlemlerinize başlamadan önce, aracı kuruluşunuzdan yükümlü olacağınız bütün komisyon ve diğer muamele ücretleri konusunda teyit almalısınız. Eğer ücretler parasal olarak ifade edilmemişse, ücretlerin parasal olarak size nasıl yansıtacağı ile ilgili anlaşılır örnekler içeren yazılı bir açıklama talep etmelisiniz.

İşbu varantlara ilişkin risk bildirim formu yatırımcıyı genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, varantların alım satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla tasarruflarınızı bu tip yatırımlara yönlendirmeden önce dikkatli bir şekilde araştırma yapmalısınız.